

ДИСЕРТАЦІЙНІ РОБОТИ З МОВОЗНАВСТВА (тематика досліджень)

У 2006 році бюро Наукової ради з проблем «Закономірності розвитку мов і практика мовної діяльності» при Відділенні літератури, мови і мистецтвознавства НАН України працювало у такому складі: голова ради — академік НАН України В. М. Русанівський, співолова — академік НАН України В. Г. Склярєнко, заступники голови ради — д-р філол. наук, проф. Н. Г. Озерова, д-р філол. наук, проф. М. М. Пешак, учений секретар — проф. В. В. Чумак, керівники секцій (загального та слов'янського мовознавства — член-кореспондент НАН України О. Б. Ткаченко, романо-германського мовознавства — проф. А. Д. Белова, граматики — проф. К. Г. Городенська, лексикології та лексикографії — проф. О. О. Тараненко, стилістики — проф. С. Я. Єрмоленко, російського мовознавства — проф. Н. Г. Озерова, діалектології та ономастики — проф. П. Ю. Гриценко, комп'ютерної лінгвістики — проф. Н. Ф. Клименко, д-р техн. наук В. А. Широков). Протягом року затверджено такі теми дисертаційних досліджень:

1. Міжнародно-правовий дискурс: когнітивно-комунікативний аспект.
2. Ідіоматична вербалізація концепту «простір» у сучасному англomовному художньому дискурсі.
3. Лексика на позначення рис характеру людини в українській та німецькій мовах.
4. Структурно-семантичні та функціональні характеристики міжчастиномовної морфологічної омонімії сучасної української мови.
5. Функціонування прийменників в українському тексті: морфологічний та семантико-синтаксичний аспекти.
6. Метафора в текстах із мистецтвознавства (на матеріалі сучасної англійської мови).
7. Семантичне засвоєння запозичень з німецької мови XVI–XVIII ст. у російській літературній мові.
8. Функціонування уточнювальних та пояснювальних конструкцій у законодавчих текстах.
9. Лексичні старослов'янзми в українській літературній мові XIX ст. (семантичний та стилістичний аспекти).
10. Функціонально-семантичне поле «межа» в російській мові.
11. Становлення норм офіційно-ділового стилю української мови у 20–30-і рр. XX ст. (Динамічні процеси в лексиці і фразеології).
12. Дієслівні префікси та префіксальні дієслова в українській мові (історичний аспект).
13. Кличний відмінок у староросійській мові.
14. Інтертекстуальність ліричного циклу М. Волошина.
15. Лексична інтерференція українських говірок міжріччя Дністра і Дунаю.
16. Типологія формальної варіативності лексики східнословобожанських говірок.
17. Вербальні та невербальні компоненти весняно-літніх календарних обрядів Середнього Поділля.
18. Комунікативні компетенції студентів педагогічних навчальних закладів.
19. Лексико-семантичне поле «любов» у художніх текстах П. Загребельного.
20. Проблема мовних союзів: лінгвоісторіографічний аспект.
21. Фразеологізми і паремії української байки в динаміці жанру.
22. Лексикон школяра: семантика, структура, функції.
23. Когнітивні параметри українського молодіжного сленгу.
24. Вербалізація образу людини у творчості М. Стельмаха.
25. Когнітивно-семантичні та функціональні особливості градації в російській мові.
26. Прецедентність як гендерний кваліфікатор.
27. Ідіолект П. Куліша на тлі східнополіського діалекту.
28. Граматичні категорії дієслова в українській та вірменській мовах.
29. Неповнозначні лексичні комплекси в українській мові (структурно-семантичний та функціонально-стилістичний аспекти).
30. Комунікативно-прагматичні функції виражальних засобів синтаксису (на матеріалі інформаційних та публіцистичних текстів).
31. Словотвірний потенціал відносних прикметників у сучасній українській мові.
32. Односкладні речення із семантичним суб'єктом у поетичних текстах 50–60-х років XX ст.

33. Мовна особистість Бориса Антоненка-Давидовича.
34. Когнітивні та прагматичні характеристики порад у сучасній англійській мові.
35. Безеквівалентна лексика в українському рекламному дискурсі.
36. Розмежування явищ повної лексичної омонімії та полісемії (словниковий і функціонально-стилістичний аспекти).
37. Вербальне вираження етнопсихічних архетипів у романі О. Ільченка «Козацькому роду нема переводу...».
38. Номінативні поля соматизмів та відсоматичних утворень в українських діалектах.
39. Концепт «менталітет/ментальність» в англійській, французькій та українській мовах.
40. Ономазіологія та лінгвогеографія фітономенів в українських східнословобожанських говірках.
41. Лексика і фраземіка інтимної лірики (на матеріалі українського фольклору).
42. Українська фразеологія: історія, теорія, прагматика.
43. Концептосфера мовотворчості Олександра Олеся.
44. Мова українських молодіжних періодичних видань: лексико-семантичний аспект.
45. Реалізація категорії емотивності в поетичній мові Ігоря Римарука.
46. Мова новел Григорія Косинки: структурно-функціональний аспект.
47. Типи глосем у мові сучасної германської та слов'янської публіцистики.
48. Тенденції змін слабкої відміни іменників у німецькій мові (на матеріалі німецької преси).
49. Формування української бджільницької термінології.
50. Художній текст у структурі російського тлумачного словника.
51. Інтерференція як фактор розвитку лексичної системи мови.
52. Конкуренція лексичних варіантів у еволюції сучасної російської літературної норми.
53. Інтернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти.
54. Когнітивні сценарії та комунікативна реалізація діалогічних жанрів в інформаційному просторі Інтернету.
55. Концептосфера «Бог» в українській мовній картині світу.
56. Концепт «толерантність» у сучасному російському політичному дискурсі.
57. Структурно-системний аналіз суспільно-політичної лексики російської мови кінця XIX — початку XX ст.
58. Етнофрази східнословобожанських і східностепових говірок.
59. Ергонімія м. Луганська: структурно-семантичний і соціально-функціональний аспекти.
60. Динаміка фразеологічної системи українських східнословобожанських говірок.
61. Флорономени подільського говору: структурна організація та ареалогія.
62. Номінація живої природи у подільських говірках: типологічний та ареалогічний аспекти.
63. Абревіатури у мові української преси кінця XX — початку XXI ст.
64. Передача англійської неповноеквівалентної лексики в українському художньому перекладі (на матеріалі перекладів романів Дж. Р. Р. Толкієна «The Lord of the Rings» і У. К. Ле Гуїна «A Wizard of Earthsea»).
65. Вербальний образ як лінгвокогнітивна структура (на матеріалі англійських поетичних творів).